

ČÍNSKÝ UMĚLEC V EXILU

AKTIVITA: ONLINE NE/SVOBODA

Anotace:	Žáci se v aktivitě dozvídají, jak čínský režim kontroluje obyvatele pomocí nových technologií, a uvědomují si moc internetu. Tipují, jaké má čínský teenager povolené a zakázané online aktivity, se zákazy v Číně se pak detailněji seznamují a porovnávají situaci mladého člověka v Číně a v České republice.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, umění a kultura, informační a komunikační technologie OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, estetické vzdělávání, vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ), MV OV: OVDS, IKT
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí, kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi
Doporučený věk:	14+
Cíle:	Žáci: ▪ dozvídají se, jak čínský režim kontroluje obyvatele pomocí nových technologií ▪ uvědomují si sílu a moc sociálních sítí ▪ zamýšlí se nad ne/výhodami života v ne/demokratické zemi
Délka:	90 min. (včetně projekce filmu)
Pomůcky:	▪ PRACOVNÍ LIST 1 – pro každého žáka ▪ PRACOVNÍ LIST 2 – pouze jeden ▪ psací potřeby
Postup:	1. Napíšeme na tabuli: Svoboda slova v Číně. Ptáme se žáků, co si pod tím představují. Vyslechneme je, nijak nekomentujeme, na konci lekce se k tomu vrátíme. 2. Následuje projekce filmu. 3. Poté provedeme reflexi filmu metodou I.N.S.E.R.T. Můžeme využít jako námět pro debatu ve třídě nebo ji žáci mohou zpracovat ve skupinách na list papíru. Metoda pracuje se znaménky

plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?), která napíšeme na tabuli. Ke znaménku **plus** žáci uvádějí to, co na filmu vnímají jako **pozitivní**, ke znaménku **minus** naopak to, co vnímají jako **negativní**. U **vykřičníku** žáci mohou hovořit o tom, co pro ně bylo ve filmu **nové**, nebo o tom, co považují za jeho **nejsilnější** část. **Otazník** umožňuje klást **otázky**.

Poznámka: Další metody reflexe emocí najdete v informačním textu Jak na reflexi emocí po filmové projekci.

4. Dáme každému žákovi samostatně vyplnit PRACOVNÍ LIST 1. Má za úkol přečíst výroky o čínském teenagerovi a určit, zda jde podle jeho názoru o pravdu (P), nebo lež (L).
5. Vyhodnotíme se žáky výsledky vyplňování, zda jde o pravdu či lež. Využijeme k tomu LIST PRO VYUČUJÍCÍ.
Poznámka: Zdůvodnění a debata o jednotlivých zákazech je součástí dalšího kroku aktivity, nyní se jim proto nevěnujeme.
6. Rozdělíme žáky do šesti skupin a do každé dáme jeden pravdivý fakt o čínském teenagerovi (předem rozstříháme PRACOVNÍ LIST 2).
7. Každá skupina podrobnosti jednotlivých pravdivých výroků prezentuje.

Reflexe:

Vrátíme se k nápisu na tabuli Svoboda slova v Číně. Ptáme se žáků: Co si pod tím představujete nyní? Překvapilo vás v aktivitě něco nového? Dovedete si představit, že byste žili v Číně? Co by vám nejvíce vadilo? Porovnejte situaci mladého člověka v Číně a České republice. Jaké má výhody žít v České republice?

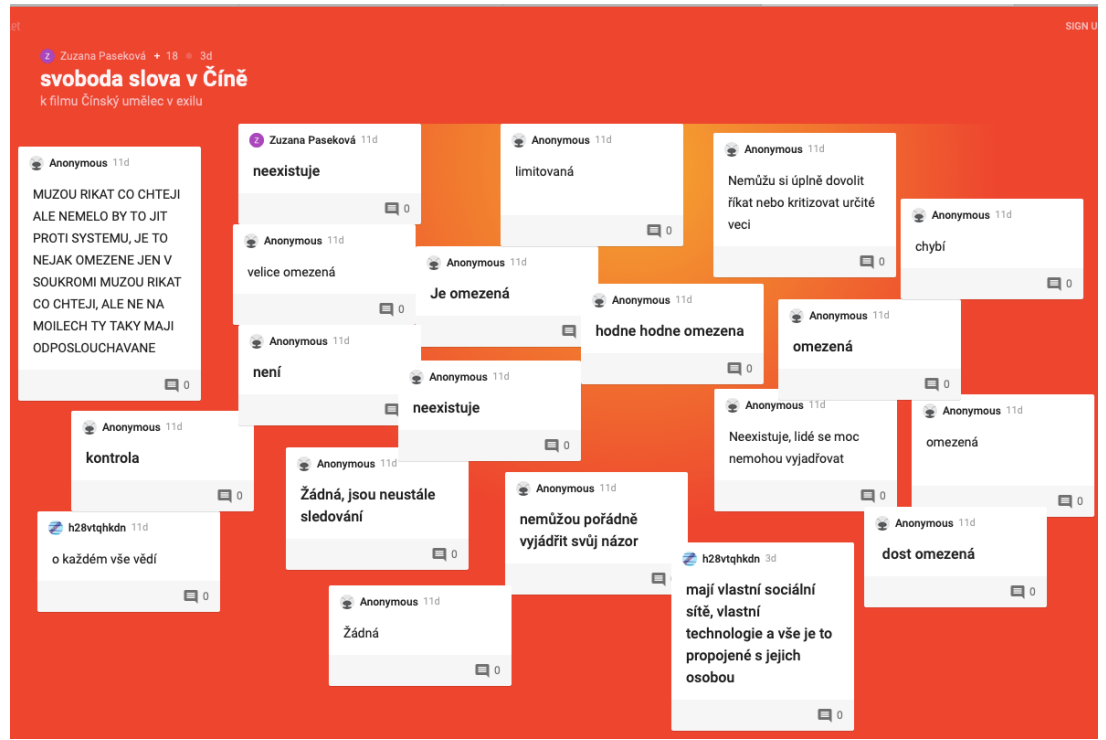
Poznámka:

Testování proběhlo v době uzavření středních škol a v režimu postupného „rotování“ žáků do prezenční výuky, tzn. kombinace online a offline výuky. Nejprve jsme si udělali brainstorming na téma svoboda slova v Číně pomocí online „nástenky“ (padlet.com). Žáci psali, že je svoboda v Číně omezená, zcela chybí, neexistuje, lidé se nemohou vůbec svobodně vyjadřovat apod. Žáci se pak doma měli podívat na film, např. se sourozenci nebo rodiči. Měli si také někde poznamenat jedno slovo, které by vystihlo jejich pocit bezprostředně po filmu. Reflexe a aktivita Online ne/svoboda pak probíhaly během prezenční výuky ve škole. Žáci zmiňovali slova jako „drsné“, „strach“, „diktatura“, „nespravedlnost“, „bezmoc“, ale i „hrdinství“ a „odvaha“. Se zájmem vyjmenovávali pozitivní, negativní i silné momenty filmu.

Aktivita je připravená skvěle, nic bych neměnila. K vyhodnocení, co je pravda a co ne, mi moc pomohl List pro vyučující a také informační texty k lekci.

Zuzana Paseková, Karlínská obchodní akademie, 2. ročník

Ukázka realizace:

ČÍNSKÝ UMĚLEC V EXILU

PRACOVNÍ LIST 1

Běžní čínští teenageři se nemohou věnovat některým populárním online aktivitám. Přečtěte si výroky níže a přiřipšte ke každému z nich písmenko P, pokud ho považujete za pravdivý, nebo písmenko L, pokud si myslíte, že je lživý.

Čínský teenager:

1. Nemůže jen tak anonymně postovat komentáře na tamních sociálních sítích.
2. Nemůže hrát počítačovou hru Minecraft.
3. Nemůže na internetu vyhledat některá fakta či historické události vlastní země.
4. Nedostane se / neotevře některé webové stránky a aplikace (Gmail, Facebook, Twitter, Wikipedia nebo některá zahraniční média či články).
5. Nemůže postovat na sociální sítě videa a fotky z rodinných oslav.
6. Nemůže postovat v aplikacích TikTok/WeChat komentáře s politickým obsahem.
7. Nemůže sledovat populární seriály.
8. Nemůže poslouchat veškerou hudbu.
9. Nemůže využívat sociální sítě.
10. Nedostane se na vyhledávač Google.

ČÍNSKÝ UMĚLEC V EXILU

PRACOVNÍ LIST 2

Čínský teenager:

Nemůže jen tak anonymně postovat komentáře na tamních sociálních sítích.

Pokud chce čínský teenager užívat sociální sítě, musí se zaregistrovat: udat své jméno, adresu, telefon, číslo občanského průkazu. V případě „problému“ s obsahem postu může tak být policií a cenzory bezprostředně nalezen a případně zatčen. „Nepřípustné jednání“ na sociálních sítích se týká kritiky režimu generálního tajemníka Strany / prezidenta Si Ťin-pchinga, Komunistické Strany Číny atd. Internet a digitální technologie se tak v Číně nestaly prostředkem demokratizace čínské společnosti. Naopak jsou používány k systematické kontrole obyvatelstva a jsou nástrojem propagandy.

Nemůže na internetu vyhledat některá fakta či historické události, neboť jsou zablokovány.

Události, které Komunistická strana Číny a stát (Státostrana) nechtějí veřejnosti sdělit, blokují a zatajují. Na čínském internetu se tak čínský teenager například nedočte nic o tom, co se opravdu stalo 4. června 1989 na náměstí Nebeského klidu (masakr nevinných lidí) či nezjistí nic o pravdivém osudu nositele Nobelovy ceny míru, o zesnulém Liou Siao-poovi / Liou Siao-po (angl. přepis Liu Xiaobo*) a jeho aktivitách (např. Charta 08).

Čínští studenti se také nemohou učit o některých historických událostech (Velký skok, kulturní revoluce, hladomor za Maa apod.). Dochází nejen k masové cenzuře vyučujících, ale i novinářů či spisovatelů.

*zmíněn ve filmu, jedno dílo bylo součástí zakázané výstavy v Hongkongu

Nedostane se / neotevře některé webové stránky a aplikace (Gmail, Facebook, Twitter, Wikipedia nebo některá zahraniční média či články).

Zahraniční média a zahraniční browsery jsou blokovány, protože poskytují necenzurované informace, ke kterým podle Strany / čínské vlády nemají mít občané přístup. Jde o systematické omezování svobody slova a přístupu k informacím. Blokují čínským občanům už tak chabý přístup k informacím ze zahraničí.

Globální platformy jako Facebook, Twitter, Google, Youtube, Google maps, Flickr jsou blokovány a jsou přístupné pouze přes službu VPN (virtuální privátní síť). To je jediný způsob, jak se občané Číny, kteří nedůvěřují informacím v domácím tisku (takových lidí je menšina), mohou dostat ke zprávám ze zahraničí, youtubovým videím nebo Facebooku. „VPNky“ jsou ale v Číně nově také zakázány a jejich poskytovatelé za jejich distribuci trestáni, stejně tak běžní občané za jejich využívání.

Nemůže postovat v aplikacích TikTok/WeChat komentáře s politickým obsahem.

TikTok a WeChat* jsou čínské aplikace, a proto není možné v Číně ani ve světě (ani v České republice!) na ně postovat informace s politickým obsahem. Uživatel tak například nemůže kritizovat režim generálního tajemníka Strany / prezidenta Si Ťin-pchinga, Komunistické Strany Číny. Takový obsah je možné sice vložit, poté je ale automaticky či manuálně zcenzurován. V některých zemích byly proto (a kvůli obavám z možných úniků dat) tyto aplikace omezeny či zcela zakázány. Americký Pentagon začátkem roku 2020 varoval před používáním mobilní aplikace TikTok (na zařízeních zaměstnanců

bezpečnostních složek a armády), poté se přidalo i australské ministerstvo obrany.

* „WeChat je sociální médium a sociální síť s řadou funkcí jako instant messaging, hlasové zprávy, videohovory, sdílení fotek, objednání taxislužby, donášky jídla z restaurací, rezervace hotelu, mobilní platby WeChat Pay a mnoho dalších. WeChat má více než jednu miliardu aktivních uživatelů a je největší sociální sítí v Číně...”

Zdroj: Wikipedia

Nemůže poslouchat veškerou hudbu, kterou by chtěl.

V Číně je oblíbený hip-hop, ale jen ten „správný“. Strana např. zakázala 120 písní čínských i zahraničních hip-hoperů. Prosazuje hip-hop a rap „čínský“, tedy s texty konvenujícími propagandě a tamní politice. Hudbu tak využívá k propagandě – známá je např. rapová skladba mladého studenta jménem Su Chan oslavující zasedání čínské komunistické strany.

Nedostane se na vyhledávač Google.

V Číně legálně existují pouze lokální sociální sítě, populární je zejména tzv. WeChat, tedy Weixin a případně Weibo. Jako vyhledávač musí Číňanům stačit (i přes nižší kvalitu) tamní www.baidu.com, který nezapře inspiraci u www.google.com, stejně jako je tomu v případě www.youku.com, který je tamní nepovedenou kopií www.youtube.com.

Uživatelé musí mít účty založeny pod reálnými jmény, čímž má vláda pod dozorem jakékoliv nepohodlné autorské příspěvky, které by se negativně vyjadřovaly k dění v zemi. Politické diskuze jsou cenzurovány úplně. Oficiální lokální sociální sítě se pro Číňany staly postupně hlavním zdrojem zpráv a hlavní platformou, která ovlivňuje názory většiny lidí v ČLR (ale i Číňanů žijících jinde ve světě).

Texty vypracovala: Sinopsis, Čína v kontextu a souvislostech

Zdroje:

<https://sinopsis.cz/cinske-socialni-site-oci-usi-statostrany/>

<https://sinopsis.cz/lid-nepotrebuje-svobodu-regulace-popkultury-v-cine/>

<https://sinopsis.cz/cinsky-system-socialniho-kreditu-jede-hrisnici-hure-hledaji-partnera-i-praci/>

<https://sinopsis.cz/bez-vpn-se-pres-velkou-zed-cinskeho-firewallu-nedostane-nikdo/>

<https://sinopsis.cz/cenzura-a-historicka-pamet-v-cine/>

<https://sinopsis.cz/radeji-pandy-nez-protesty-socialni-sit-tiktok-k-sluzbam-cinskemu-rezimu/>

ČÍNSKÝ UMĚLEC V EXILU

LIST PRO VYUČUJÍCÍ

Nápověda pro učitele

Běžní čínští teenageři se nemohou věnovat některým populárním online aktivitám. Přečtěte si výroky níže a přiřpte ke každému z nich písmenko P, pokud ho považujete za pravdivý, nebo písmenko L, pokud si myslíte, že je lživý.

Čínský teenager:

1. Nemůže jen tak anonymně postovat komentáře na tamních sociálních sítích. P
2. Nemůže hrát počítačovou hru Minecraft. L
3. Nemůže na internetu vyhledat některá fakta či historické události vlastní země. P
4. Nedostane se / neotevře některé webové stránky a aplikace (Gmail, Facebook, Twitter, Wikipedia nebo některá zahraniční média či články). P
5. Nemůže postovat na sociální sítě videa a fotky z rodinných oslav. L
6. Nemůže postovat v aplikacích TikTok/WeChat komentáře s politickým obsahem. P
7. Nemůže sledovat populární seriály. L
8. Nemůže poslouchat veškerou hudbu. P
9. Nemůže využívat sociální sítě. L
10. Nedostane se na vyhledávač Google. P

1. Nemůže jen tak anonymně postovat komentáře na tamních sociálních sítích.

Pokud chce čínský teenager užívat sociální sítě, musí se zaregistrovat: udat své jméno, adresu, telefon, číslo občanského průkazu. V případě „problému“ s obsahem postu může tak být policií a cenzory bezprostředně nalezen a případně zatčen. „Nepřípustné jednání“ na sociálních sítích se týká kritiky režimu generálního tajemníka Strany / prezidenta Si ťin-pchinga, Komunistické Strany Číny atd. Internet a digitální technologie se tak v Číně nestaly prostředkem demokratizace čínské společnosti. Naopak jsou používány k systematické kontrole obyvatelstva a jsou nástrojem propagandy.

3. Nemůže na internetu vyhledat některá fakta či historické události, neboť jsou zablokovány.

Události, které Komunistická strana Číny a stát (Státostrana) nechtějí veřejnosti sdělit, blokují a zatajují. Na čínském internetu se tak čínský teenager například nedoče nic o tom, co se opravdu stalo 4. června 1989 na náměstí Nebeského klidu (masakr nevinných lidí) či nezjistí nic o pravdivém osudu nositele Nobelovy ceny míru, o zesnulém Liou Siao-poovi / Liou Siao-po (angl. přepis Liu Xiaobo*) a jeho aktivitách (např. Charta 08).

Čínští studenti se také nemohou učit o některých historických událostech (Velký skok, kulturní revoluce, hladomor za Maa apod.). Dochází nejen k masové cenzuře vyučujících, ale i novinářů či spisovatelů.

*zmíněn ve filmu, jedno dílo bylo součástí zakázané výstavy v Hongkongu

4. Nedostane se / neotevřete některé webové stránky a aplikace (Gmail, Facebook, Twitter, Wikipedia nebo některá zahraniční média či články).

Zahraniční média a zahraniční browsery jsou blokovány, protože poskytují necenzurované informace, k nimž by podle Strany / čínské vlády neměli mít občané přístup. Jde o systematické omezování svobody slova a přístupu k informacím. Blokují čínským občanům už tak chabý přístup k informacím ze zahraničí.

Globální platformy jako Facebook, Twitter, Google, Youtube, Google maps, Flickr jsou blokovány a jsou přístupné pouze přes službu VPN (virtuální privátní síť). To je jediný způsob, jak se občané Číny, kteří nedůvěřují informacím v domácím tisku (takových lidí je menšina), mohou dostat ke zprávám ze zahraničí, youtubovým videím nebo Facebooku. „VPNky“ jsou ale v Číně nově také zakázány a jejich poskytovatelé za jejich distribuci trestáni, stejně tak běžní občané za jejich využívání.

6. Nemůže postovat v aplikacích TikTok/WeChat komentáře s politickým obsahem.

TikTok a WeChat* jsou čínské aplikace, a proto není možné v Číně ani ve světě (ani v České republice!) na ně postovat informace s politickým obsahem. Uživatel tak například nemůže kritizovat režim generálního tajemníka Strany / prezidenta Si Ťin-pchinga, Komunistické Strany Číny. Takový obsah je možné sice vložit, poté je ale automaticky či manuálně zcenzurován. V některých zemích byly proto (a kvůli obavám z možných úniků dat) tyto aplikace omezeny či zcela zakázány. Americký Pentagon začátkem roku 2020 varoval před používáním mobilní aplikace TikTok (na zařízeních zaměstnanců bezpečnostních složek a armády), poté se přidalo i australské ministerstvo obrany.

* „WeChat je sociální médium a sociální síť s řadou funkcí jako instant messaging, hlasové zprávy, videohovory, sdílení fotek, objednání taxislužby, donášky jídla z restaurací, rezervace hotelu, mobilní platby WeChat Pay a mnoho dalších. WeChat má více než jednu miliardu aktivních uživatelů a je největší sociální sítí v Číně...”

Zdroj: Wikipedia

8. Nemůže poslouchat veškerou hudbu, kterou by chtěl.

V Číně je oblíbený hip-hop, ale jen ten „správný“. Strana např. zakázala 120 písní čínských i zahraničních hip-hoperů. Prosazuje hip-hop a rap „čínský“, tedy s texty konvenujícími propagandě a tamní politice. Hudbu tak využívá k propagandě – známá je např. rapová skladba mladého studenta jménem Su Chan oslavující zasedání čínské komunistické strany.

10. Nedostane se na vyhledávač Google.

V Číně legálně existují pouze lokální sociální sítě, populární je zejména tzv. WeChat, tedy Weixin a případně Weibo. Jako vyhledávač musí Číňanům stačit (i přes nižší kvalitu) tamní www.baidu.com, který nezapře inspiraci u www.google.com, stejně jako je tomu v případě www.youku.com, který je tamní nepovedenou kopií www.youtube.com.

Uživatelé musí mít účty založeny pod reálnými jmény, čímž má vláda pod dozorem jakékoliv nepohodlné autorské příspěvky, které by se negativně vyjadřovaly k dění v zemi. Politické diskuze jsou cenzurovány úplně. Oficiální lokální sociální sítě se pro Číňany staly postupně hlavním zdrojem zpráv a hlavní platformou, která ovlivňuje názory většiny lidí v ČLR (ale i Číňanů žijících jinde ve světě).